

UIA
ULUSLARARASI MİMARLAR BİRLİĞİ

Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları
Konusunda UIA Mutabakat Metni'nin Politikalarına İlişkin Öneri Kılavuzları

**UIA MUTABAKAT BELGELERİNİN YETKİLİLERE VE İLGİLİ
TARAFLARA İLETİLMESİ**

- T A S L A K -

*(UIA Mesleği Uygulama Komisyonu'nun 4-5 Nisan 2003 tarihinde Tokyo'da yaptığı toplantıda
gözden geçirilmiş taslaktır.)*

Ön Bilgi

“Mutabakat ve Kılavuz Belgelerinin İlgilenen Taraflarla İletişimi İçin Tavsiye Edilen UIA Politikası”nın ilk taslağı, UIA Mesleği Uygulama Komisyonunun Ekim 1999'da Prag'da yapılan toplantısında dağıtılmış ve Alain Sagne ile Herve Nourissat tarafından sunularak tartışılmıştı. Ayrıca James Scheeler, politikaya ilişkin bir taslak önerisi ve yaklaşım stratejisini içeren doyurucu bir çalışmayı yapmış bulunuyordu. Bu çalışma, toplantının ardından yeniden gözden geçirilerek geliştirilmiştir ve ekte verilmektedir (Ek-1).

Daha sonra yapılan komisyon toplantıları, “Mesleği Uygulamanın Şekilleri”, “Ev Sahibi Ülkede Mesleği Uygulama” ve “Meslek Kuruluşlarının Rolü” gibi konularda, sürdürülen “İletişim Politikası” çalışması ile çok yakın ilişkisi olan politikalar belirlenmesi gereğini ortaya çıkardı. Aslında, UIA üye kesimleri ve ülkelerindeki hükümet yetkilileri tarafından izlenecek “tanınma”ya yönelik politikalar, genel kabul görece ve “Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları”nı kolaylaştıracak bir uluslararası mimarlık meslek uygulaması standardı geliştirilmesi üzerinde odaklanmaktadır. Hükümetlerin, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) / Hizmet Ticareti Konferansı ile yaptıkları görüşmelerde izledikleri çok çeşitli hedefler güden yaklaşımlar, bu görüşmelerin sektörler temelinde yapılmaması nedeniyle, mimarlık mesleğinin konumunu olumsuz etkileme durumundadır. Ülkelerin yaklaşımları çoğu zaman farklı sektörleri bir arada değerlendirerek aynı anda hem mal, hem de hizmetleri ilgilendirebilmektedir.

Cenevre'de yapılan ticaret görüşmelerinde hizmet sektörlerine ilişkin uzlaşma sağlanması için yapılan baskılar, üyeler tarafından verilen “Talep Listeleri”nin yığılması ile sonuçlanmaktadır. Bu “Talep Listeleri”nin çoğu, UIA'nın “Ev Sahibi Ülkede Meslek Uygulaması”, “Hizmet Alım” konularındaki “Mutabakat Politikaları” üzerinde etkili olacak mahiyettedir ve UIA “Mutabakat Politikası” şöyle dursun, mevcut mimarlık uygulaması normlarını bile dikkate almamaktadır.

31 Mart 2003'te, bazı DTÖ üyeleri, pazarlarını diğer üyelerin girişine açmak üzere liberalize etme konusunda başlangıç önerilerini sunmuş veya sunmaya hazır durumdaydılar. Önerilerin UIA Mutabakat'ı ile uyumlu olmayabilmesi söz konusudur.

Macaristan Kesiminin: '*...UIA Mutabakatı'nı ve her AB adayı ülke ile görüşmelerdeki ilişkili belgeleri gündeme alma ...*' şeklindeki önerisi, eğer DTÖ'deki görüşmeleri yürüten AB yetkilileri Mutabakat'ın küresel ticaretin serbestleştirilmesine olan katkısına inanıyorlarsa, çok yararsız bir öneri değildir.

Komisyonun Prag'da 1999 yılında yapılan toplantısında, UIA üye kesimlerinin aşağıda belirtilen görevleri üstlenmeye teşvik edilmesi öngörülmüştür:

- Hükümetlerini ve yetkili kurulları, yerel standartların ışığında mesleki uygulama ile ilgili olarak yapacakları bir gözden geçirme sonrasındaki yeni düzenlemelere bir başlangıç noktası olarak UIA Mutabakatı'nın politikalarını benimsemeleri için teşvik etme
- Gözden geçirme sırasında yardımcı olmayı önerme
- Hükümetleri ve ilgili kurullarını, gerektiğinde UIA Mesleki Uygulama Komisyonu'nun yardımını alma konusunda teşvik etme
- Hükümetlerini, karşılıklı tanıma anlaşmaları görüşmelerine başlamak için UIA Mutabakat Politikaları'nın uygun bir temel olacağı konusunda Dünya Ticaret Örgütü'ne öneride bulunmaları doğrultusunda teşvik etme
- Mimarlık mesleğinin dünya ölçeğinde kabul gören küresel meslek uygulaması politikalarını, yerel koşul ve politikalarla da ilişkilendirerek oluşturacakları kendi özel mesajlarını görüşlere ilave etmeleri konusunda teşvik etme
- Hükümet ve yetkili kurullar ile kurulan ilişkilerin sonuçlarını UIA Mesleği Uygulama Komisyonu'na bildirmek ve bu deneyimlerin sonucunda UIA stratejilerinde veya Mutabakat Belgesi ve Kılavuzlarında yapılması gereken değişiklikler konusunda tavsiyelerde bulunma.
- Ek yeni Mutabakat Politikası Kılavuzlarının geliştirilmesi ve gözden geçirilmesi çalışmalarına katılmak.

Üye kesimlerin hükümetleri ile kuracakları iletişimin temel başlıkları bunlardır. Bunlara ek olarak UIA Konseyi ve Sekreteryası, konuya ilgili olarak hazırlayacağı, bağlantılarını ve dağıtımını üstleneceği yayınlarla lojistik destek sağlayacak, Mutabakat'ın uygulamasını kolaylaştırmak için kılavuzlar geliştirecektir.

Hükümetlerle İletişim İçin Kılavuz

Hükümetlerin yönetim anlayışları ve uygulamaları her ülkede farklılıklar göstermektedir. Bazı ülkelerin hukukunda mimarlık mesleği ile ilgili mevzuat çok iyi düzenlenmişken, diğer bazılarında böyle bir mevzuat hiç bulunmamaktadır. Bu nedenle bütün ülkelerin, eğer GATS kapsamında geliştirilmekte olan "Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları" süreci sonuçlandırılacaksa, mimarlık uygulamaları için geçerli ortak standart bir çerçeveyi gerçekleştirecek ve mimarlık mesleğine saygınlığını sağlayacak bir noktaya gelmeleri önem taşımaktadır.

Önemi çok etkili şekilde hissettiren çevreye ilişkin konular küresel arenada halen geniş bir ilgi odağı oluşturmaktadır. Bütün DTÖ üye ülkeleri, düşük duman salımı, doğal flora ve faunanın korunması, doğal kaynakların korunması gibi çevresel kavramları önemle izlemektedirler. Bu kavramlar, UIA Beyaz Kitap 2002 – “*Mimarlığın Geleceği Yapılı Çevre İçin Öneriler*” ve ACE Beyaz Rapor – “*Avrupa ve Mimarlığın Yarını*” adlı yayınlarda geniş şekilde ele alınmıştır. Bu nedenle, herkesi ve her canlıyı etkileyen çevre, mimarlığın öneminin anlatılmasında temel olarak ele alınmalıdır.

Bütün üye kesimlerinin, UIA Beyaz Kitabında ifade edilmiş bulunan ilkeler doğrultusunda, mimarlık ve çevrenin önemi ile ilgili kendi politikalarına ilişkin görüşlerini şekillendirmeleri tavsiye edilir. Sonunda bu görüşler, her ülkenin, diğer konuların yanı sıra aşağıdaki ana başlıkları kapsayan kendi Ulusal Mimarlık Politikasına dönüşecektir:

- Mimarlıkla ilgili konuların halihazır durumu
- Mimarlık ve çevre
- Mimarlık ve toplum
- Mimarlık ve ulusal ekonomi
- Hükümet politikaları ve mimarlık
- Mimarlıkla ilgili kurumların rolü

Ulusal Mimarlık Politikası, ülke yönetimlerine yönelik, mimarlık mesleğinin tanınmasını amaçlayan bir **andaç** niteliği taşıyacaktır. Bu girişim, ülke yönetimlerini söz konusu politikayı uygulamaya ikna etmek için, üye kesimlerin sürekli ve sabırlı çabalarını gerektirecektir. Hükümetlerin ilişki kurulması gereken farklı kademeleri bulunmaktadır; örneğin ülke, eyalet / il, bölgesel ve yerel kademeler gibi. Ülkenin büyüklüğüne bağlı olarak bu politikanın yürütülmesi, yukarıdan aşağı yayılan veya geniş cepheli bir tartışma ortamını gerektirebilir.

Ulusal Mimarlık Politikasının içeriği UIA Mutabakatı’nı kapsamalıdır.

UIA Mutabakatı, mimarın sadece tanımını değil, öğrenimini, eğitimini, davranışını vb. gibi bilgileri de içeren çok sayıda politika konusunu kapsamaktadır. Bu konuların her biri hükümetin farklı bir kaç kademesini birden ilgilendirecektir. Örneğin “mimarın eğitimi”, üniversiteler, teknik okullar gibi daha yüksek öğrenim kurumlarına ilişkin girdileri gerektirecektir.

Bazı ülkelerde müfredat “Mimarlık Eğitimi Ulusal Akreditasyon Konseyi” tarafından belirlenmektedir. Bu, mimarlık meslek uygulamasını düzenleyen bir kuruluşun bünyesinde bir bölüm olabilir. Bu kuruluş da bir bakanlığın bünyesinde yer alabilir ve parlamento tarafından kabul edilmiş bulunan yazılı bir yasa yada bir kararname ile kurulmuş olabilir.

UIA üyesi meslek örgütleri, , “Eğitim”, “Akreditasyon / Onay / Tanıma”, “Mesleki Deneyim / Yetişme / Stajyerlik” ve “Mesleki Bilgi ve Yeteneğin Kanıtlanması” konularındaki UIA Mutabakat Politikaları’nın benimsenmesini sağlama yönünde çaba göstermelidir. Bu:

1. Mimarlık meslek kurumları ile yüksek öğrenim kurumları arasında doğrudan ilişki,
2. Tescil kuruluşu, meslek kuruluşları ve üniversiteler tarafından birlikte düzenlenecek “mimarlık eğitimi atölyeleri ve seminerleri”,
3. Mimarlık eğitimi müfredatının geliştirilmesine katılım,
4. “Sürekli Mesleki Gelişim (*Meslek İçerisi Eğitim - ç.n.*)” programlarına UIA Mutabakat Belgesi’nin dahil edilmesi,

5. Uygulamadaki mimarlar tarafından üniversitelerde zaman zaman yapılacak konuşmalar ile sağlanabilir.

Her üye kesimi, ülkesinin idari sistemi içinde, ilgili her UIA Mutabakat Politikası'nın yönetimde etkili olacağı iletişim ilişkilerini geliştirecektir. Bir çok ülkede mimarlar, mesleği uygulama yetkisi olan lisanslı profesyoneller olarak tanınırlar. Bu "tanınma", lisans / tescil veren ve aynı zamanda kamu çıkarlarını gözetecek şekilde mimarların mesleki uygulama ve davranışlarını da yönlendiren kurumlar aracılığı ile sağlanmaktadır. Tescil ve lisans işlemi, aynı zamanda mimarın, öğrenim, eğitim, mesleki deneyiminin değerlendirilmesini ve bazı durumlarda bu işlem için başvuranların resmi bir sınavdan geçmesini de içermektedir.

Mesleğini uygulamakta olan mimarlara, küreselleşme ortamında düzeylerini yükseltebilmek ve GATS'ın gereklerine yanıt verebilmek üzere, prosedürleri gözden geçirme fırsatının verilebilmesi mantıklıdır. "Akreditasyon / Onay / Tanıma", "Mesleki Deneyim / Yetiştirme / Stajyerlik", "Kayıt / Lisans / Sertifika" ve "Mesleki Bilgi ve Yeteneğin Kanıtlanması" konularındaki UIA Mutabakat Politikaları bu gözden geçirmede çok işe yarayacaktır.

Tescil kurumları genellikle mimarlık meslek kuruluşlarından bağımsız kurumlardır. Ama gene de mesleği gözetmek adına bu kurumlarla meslek kuruluşları arasında bir işbirliği geliştirilebilir. (Örneğin Malezya'da Mimarlar Tescil Kurulu, fiilen mesleği uygulayan mimarlardan, Mimarlar Enstitüsünden, kamu kurumlarındaki mimarlardan, Mühendisler ve Sürveyanlar Kurulu'ndan gelen temsilcilerden oluşmaktadır.)

Meslek uygulamasını ve mimarların mesleki davranışlarını düzenlemekle yükümlü "mimarlar kurulu", aynı zamanda etik / davranış kurallarını, "Sürekli Mesleki Gelişim" programlarını yürütmekten, mesleği uygulamanın şekil ve kapsamını düzenlemekle de yükümlü olmalıdır. Üye kesimlerinin halen yürürlükte olan kendi kurallarını Mutabakat Politikaları ile uyumlu duruma getirmek amacıyla çalışmalara etkin şekilde katılımları, ülkenin yetkili kurulları tarafından, uluslararası ölçekte geçerli bir yapı oluşturma çabası olarak kabul edilmeli ve olumlu karşılanmalıdır.

GATS Hizmet Ticareti Görüşmeleri Aracılığıyla İletişim

"Hizmet ticareti" ile ilgili karşılıklı görüşmeler Cenevre'de sürdürülmektedir ve son oturumu 2-7 Mart 2003 tarihleri arasında yapılmıştır. Bu görüşmeler, GATS kapsamında dünya ticaretinin geliştirilmiş ve düzenlenmiş bir biçimde serbestleştirilmesi amacı ile UIA Mutabakatı'nın yakın ilişkisinin ticaret ortağı ülkelerin temsilcilerine anlatılması için iyi bir iletişim platformu oluşturmaktaydı. DTÖ'deki bir atölye çalışması sırasında UIA Mesleki Uygulama Komisyonu tarafından bir sunuş yapılmış olmasına rağmen, Mutabakat'ın konuyla ilgisine duyarlılık gösteren pek fazla ülke çıkmadı. Görüşmelere katılanların büyük bir kısmının "ruhsata tabi meslek adamları" ve "mesleki davranış kuralları" gibi kavramlara fazla aşina olmadığı görülmektedir. Mesleki hizmetler DTÖ gündeminin çok sayıdaki maddelerinden biridir ve görüşmelere katılan ülkelerin temsilcileri, kendi ülkelerinin yetkili kurullarının ve çoğu kez de görüşmecilere bilgi desteği sağlayan "Ticaret Bakanlığı" görevlilerine bağımlı kalmaktadır.

DTÖ'nün 18 Temmuz 2002 tarihindeki toplantısındaki UIA Mutabakat Politikaları konusunda yapılan ve takdirle karşılanan sunum, Mutabakat içeriğinin hükümetlere iletilmesi yönünde ileriye doğru bir adım olmuştur. Sunum, Avustralya Hükümetinin etkin girişimi sayesinde mümkün olabilmektedir. Bu sunuşa karşılık, daha sonra DTÖ Hizmet Ticareti Bölümü Danışmanı Dale B. Honeck, 24 Temmuz 2002'de Berlin'de yapılan UIA XXI. Kongresine katılarak bir

konusma yapmıştır. Ancak DTÖ üyeleri tarafından UIA Mutabakatı'nın yaygın olarak benimsendiği söylenemez. DTÖ görevlilerinin ve bazı görüşmecilerin düşünceleri, henüz Mutabakat üzerinde bütün üye kesimlerin görüş birliğinin sağlandığı bir düzeye gelineemediği ve uluslararası düzeyde benimsenebilecek düzenleyici bir çerçeveye ulaşılamadığı yönündedir. DTÖ'de her üye devlet, karşılıklı kabul edilebilir ticaret anlaşmalarını sonuçlandırabilmek için ikili görüşmelere katılma durumundadır. UIA'nın bütün üye kesimleri her şeyden önce, UIA Mutabakat'ını benimsemek, toplumu ve hükümetlerini görüşmelerde bu doğrultuda davranma konusunda ikna etmek üzere tam bir kararlılık göstermelidirler.

Mutabakat'ı üye ülkelere etkin olarak tanıtmak için DTÖ içinde Hizmet Ticareti Konferansı düzeyinde çalışma gerekmektedir. Belirli bir aşamada Mutabakatın DTÖ çalışmalarına ilişkin önemi üzerine acil bir resmi raporun hazırlanarak Konferans'a iletilmesi çok yararlı olacaktır. Bu, bazı ülkelerde mimarlık da dahil olmak üzere mesleki hizmetleri düzenleyecek mekanizmaların eksikliği yada yokluğu dikkate alındığında daha da gerekli olmaktadır.

Hükümetler DTÖ'de sürdüren ikili yada çok taraflı toplantılar ve görüşmelerde, ticaret ve hizmetlerle ilgili bakanlık görevlileri tarafından temsil edilmekte olduklarından, bu temsilcilerin Mutabakat konusunda bilgilendirilmeleri çok yararlı olacaktır. Büyük bir olasılıkla, mimarlık hizmetleri ile ilgili görüşmeler konusundaki uzmanın, o ülkenin mimarlık meslek kuruluşu veya tescil / lisans kurulunun temsilcileri ile ilişkisi kurulacaktır.

Halen, mimarlık hizmetleri de dahil olmak üzere, mesleki hizmetler sektörlerinden uzmanlar ile DTÖ'deki resmi görüşmeciler arasında bir iletişim kopukluğu vardır. Öte yandan eyalet sistemi olan ülkeler adına görüşmelere federal hükümet yetkilileri katılmakta, eyalet hükümetleri DTÖ'deki gelişmeler ve federal hükümetin bu görüşmelerdeki tutumu hakkında bilgilendirilmemektedir. Çoğu ülkede, özellikle de gelişmekte olan ülkelere benzeri durumlar yaygın olarak görülmektedir. Çok sayıda ülkeden oluşan Avrupa Birliği'nde, Brüksel'deki yöneticiler serbestleştirmeden yana bir tutum içinde olmalarına rağmen, üye ülkelere ait sınırlayıcı hükümler getiren farklı mevzuat da göz önünde tutulmak zorundadır. AB içinde, Yunanistan, Portekiz, Fransa ve İtalya gibi ülkelere iş yapmak isteyen yabancılara ikamet ve uyruklu konusunda getirilmiş bulunan koşullar, ev sahibi ülkede mesleğin uygulanması bakımından tipik sınırlamalar sergilemektedir. Ancak, UIA'nın “ Ev Sahibi Ülkede Mesleğin Uygulanması Üzerine Mutabakat Politikası” bu engellemeyi aşacak niteliktedir.

DTÖ'deki görüşmelere katılan Koreli temsilciler UIA Mutabakatı'nı yakından tanıyorlar ve görüşmelerde benzeri temellere dayanan taahhütlerde bulundular. Ancak, liberal olduğunu ifade eden İsviçre, Mutabakat'ın konuyla olan ilgisini değerlendiremiyor ve mesleki hizmetler konusunda sadece halihazırdaki taahhütlerine uygun düzenlemeler yapmakla sınırlı önerilerde bulunmakla yetiniyor.

Bir ülke tarafından üstlenilerek Hizmet Ticareti Konseyi'ne (CTS) iletilecek bir bilgilendirme raporu yoluyla DTÖ üyesi ülkelerin hükümetleri ile Mutabakat konusunda iletişimin kurulabilmesi fırsatı vardır. Avustralya CTS'ye mimarlık hizmetleri ile ilgili bir görüşme önerisi (S/CSS/W/63 28 Mart 2001) yapmış bulunmaktadır, ancak bu başvuruda UIA Mutabakatına gönderme yapılmamıştır.

“Muhasebecilik Mesleğinde Yurtiçi Düzenlemelere İlişkin Disiplinler”, CTS tarafından 14 Aralık 1998 tarihinde benimsenmiş bulunmaktadır. Mimarlık hizmetleri için de UIA, Mutabakat'tan yararlanarak CTS tarafından çok taraflı olarak benimsenmesini sağlayacak benzeri bir metin geliştirebilir.

Ulusal Meslek Kuruluşlarının ve Bölgesel Örgütlerin Rolü

Bir mimar için neyin en iyi olduğunu bilen gene mimarın kendisidir. Mimarlar birlik içinde hareket ederek Mutabakat'ın hükümetlerine ve ülkelerindeki tüketici kitlelerine tanıtılması görevini yükümlenmelidir. Bu girişimin başarısı, mimarlık ulusal meslek kuruluşlarının Mutabakat'ı ne ölçüde benimseyerek sahip çıktıklarına bakılarak önceden kestirilebilir. Mesleki hizmetlerin anlaşılmasında tutarsızlıklar bulunmaktadır ve eğer deregülasyonu da içeren bütünüyle serbestleştirilmiş bir rejim benimsenirse, UIA Mutabakatı geçerliliğini yitirecektir. Bu **eğilim**, İngiltere, Avustralya, İsviçre ve diğer gelişmiş ülkelerde giderek hız kazanmaktadır. Mimarlık mesleği ile ilgili herhangi bir düzenleme mekanizmasına sahip olmayan gelişmekte olan ülkelerin DTÖ görüşmelerinde verimli sonuçlara ulaşabilmek için sınırlı şansları bulunmaktadır. Meslek kuruluşları, kendi ülkeleri ve hükümetleri tarafından tanınmalarını için giriştikleri çabaları ısrarla sürdürmelidirler.

UIA İletişim Politikası Taslağı, ticari girişimlerini serbestleştirmeyi amaçlayan taraflar arasında yapılmış çok sayıda ticari bölgesel gruplaşma ve ikili anlaşmayı dikkate almaktadır. Bunlar arasında, Avrupa Birliği (AB), Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması (NAFTA), Güney (Amerika) Ortak Pazarı (MERCOSUR), Asya – Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC)... vb. yer almaktadır. Bu alanda sürdürülmekte olan görüşmelere katılan taraflardan UIA adına görüş bildirecek kimse bulunmaz ise, UIA Mutabakatı'nın etkisi hissedilmeyecektir. APEC'in mimarlara ilişkin Brisbane'de Eylül 2001'de yapılan ilk toplantısında, ticaretin bütünüyle serbestleştirilmesi yönündeki ulusal hedeflerle uyumlu olmadığı şeklinde yorumlandığı için, UIA Mutabakatı'nın “tanıma” sisteminin temeli olarak kabul edilmesi konusunda belirgin bir isteksizlik gözlenmekteydi. Mimarlık meslek kuruluşları, mimarlık hizmetlerinde profesyonellik ilkelerinden taviz verilmemesi için Mutabakat'a destek sağlamakta öncü bir rol oynamalıdır.

Belirtildiği gibi “APEC Mimarlar” süreci, “tanınacak” ve bölgede mesleği uygulamak üzere “giriş”ine izin verilecek mimarların yeterliliğine ilişkin bir düzenlemenin getirilmesini amaçlamaktadır. Sadece mimarların serbest dolaşımına değil, aynı zamanda “karşılıklı tanıma” anlaşmalarına da röper oluşturacak bir dizi kriter formüle edilmekte, bu arada “tanıma” konusunda olumlu çözümler getirecek süreç ve kılavuzlara ilişkin Mutabakat Politikaları'nda belirlenen kavramsal çerçeve daraltılmaktadır. Burada, Mutabakat'ın geçerliliği hâlâ tartışma konusudur.

**Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları Konusunda
UIA Mutabakat Metni'nin Politikalarına İlişkin Öneri Kılavuzları****UIA İLETİŞİM POLİTİKASI VE STRATEJİSİ İÇİN UIA
KONSEYİNE SUNULAN TASLAK TAVSİYELER**

(1-4 Aralık 1999 tarihlerinde Atina'da yapılan UIA Konsey toplantısına sunulmuştur.)

Giriş

UIA Genel Kurulu, 28 Haziran 1999 tarihinde Pekin'de yapılan toplantısında Mimarlık Meslek Uygulamasında Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları UIA Mutabakatı'nın ikinci düzeltilmiş metnini oybirliği ile benimsedi. Benimsenen karar metni aşağıda ifade edilen görüşleri içeriyordu:

- Genel Kurul, Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakat Metni'nin İkinci Basımının, üye kesimler tarafından kendi standartlarının oluşturulması ve gözden geçirilmesi sırasında kullanılması amaçlanan bir başvuru dokümanı olarak benimsenmesine oybirliği ile karar vermiştir. Mutabakat Metni ve Kılavuzlar aynı zamanda UIA üye kesimlerinin karşılıklı tanıma anlaşmalarını müzakere etmelerini de kolaylaştıracaktır.
- Genel Kurul, Mutabakat Metni'nin bütün UIA üye kesimlerine iletilmesini ve kendilerinden bu politika çerçevesinin XXII. UIA Genel Kurulu'na (Berlin 2002) kadar daha da geliştirilmesi için işbirliği yapmaları ve katkı koymalarının istenmesini talep etmektedir.
- Genel Kurul, Konsey'e Mutabakat Metni Kılavuz dokümanlarını kabul etmek ve bunları UIA üye kesimlerine önermek yetkisini tanımaktadır.
- Genel Kurul, farklı üye kesimlerde kültür, uygulama ve koşul farklılıkları olduğunun bilincindedir ve üye kesimleri bu belgeleri yerel koşullara uyarlanacak tavsiye niteliğinde dokümanlar olarak kullanmaları yönünde teşvik eder.
- Genel Kurul, karşılıklı tanıma müzakereleri sırasında, her UIA üye kesimin özerkliğine saygı gösterilmesi gereğini kabul etmektedir ve Kılavuz metninin eşitlik ve karşılıklılık ilkeleri bağlamında esneklik sağlamayı amaçladığını ve UIA üye kesimlerinin yerel koşullarını yansıtan eklemeler yapılmasına olanak verecek şekilde yapılandırılmış olduklarını dikkate almıştır.
- Genel Kurul, UIA Başkanı ve Genel Sekreteri'ni Mutabakat Metni'nin karşılıklı tanıma müzakerelerinde esas alınmak üzere, Dünya Ticaret Teşkilatı ve diğer ilgili kurum ve

kuruluşlara ve söz konusu ülkedeki UIA üye kesimin açık talebi üzerine o ülkenin hükümetine sunulması konusunda yetkilendirmektedir.

- Genel Kurul, UIA Konseyini Mutabakat Metni ve Kılavuzlar'ın ilgili taraflara ulaştırılmasına ilişkin bir politika geliştirmek üzere yetkilendirmiştir.

Bu rapor, UIA Konseyi'ne bir politika önerisi sağlamaya yöneliktir. Yazı ilk kez UIA Mesleği Uygulama Komisyonu'nun 8-9 Ekim 1999 tarihlerinde Prag'da yapılan toplantısında sunulmuş, görüşülmüş ve daha sonra revize edilmiştir.

- Raporun ilk bölümünde, konunun geçmişi, içeriği ve UIA'nın yer almaya başladığı düzenleyici konulardaki gelişmeler tanımlanarak analiz edilmektedir. Mutabakat'a ilişkin iletişim politikası konusundaki tavsiyelerin ve önerilen eylem stratejisinin, hem ihtiyaçları hem de olanakları yeterince yansıtabilmesini mümkün olduğu kadar ayrıntılı ve doğru bir şekilde sağlayabilmek için, UIA Konseyi'nin küresel bir bakış açısına sahip olması, gerçekten çok önemli görünmektedir.
- İkinci bölümde, iletişim konusunda UIA Mesleki Uygulama Komisyonu tarafından önerilen politika ve strateji özetlenmektedir.
- Son olarak üçüncü bölümde, belgelerden nasıl yararlanılacağına, örneğin meslek kuruluşlarının bunları nasıl kullanacağına ilişkin yaklaşımlara bir temel oluşturulmaya çalışılırken, birinci bölümdeki analizler temel alınarak strateji ve eylem için bazı tavsiyeler, ana hatlarıyla verilmektedir.

Ön Değerlendirmeler:

UIA Mutabakatı, hizmet ticaretinin serbestleştirilmesi sürecinin küresel kapsamı içinde, GATS ve "karşılıklı tanıma" konularına özel bir önem verilerek hazırlandı. Dolayısıyla, bu rapor öncelikle bu konular üzerinde odaklanmakta, ancak stratejik önemi bulunan diğer konuların bazı yönlerini de kapsamaktadır.

UIA Mutabakatı bir çok açıdan çok uygun bir zamanda ortaya çıkarılmıştır. UIA Mutabakatı'nın, uluslararası düzeyde ve dahası bütün hizmetler sektöründe (elbette mimarlar tarafından) üretilmiş, mesleğe ve uygulanmasına ilişkin geniş bir alandaki konuları kapsayan bir ilk belge olduğunun altı çizilmelidir. Bu bakımdan mutabakat belgesi politik açıdan çok önemlidir ve meslek profilinin yükseltilebilmesi için uluslararası, ulusal veya yerel her düzeyde politik araç olarak kullanılabilecek eşsiz bir fırsat sunmaktadır.

Her ne kadar bir başvuru dokümanı olarak kullanılmak üzere hazırlanmış olsa da, UIA Mutabakatı ve Kılavuz belgelerinin herhangi bir bağlayıcı niteliği olmadığını unutmamak önemlidir. Buradan hareketle, bu belgeleri geliştirmek üzere girişilecek bütün çalışmalarda, özellikle yetkili makamlarla, ulusal düzenlemelerle yetkili kurullarla veya uluslararası örgütlerle kurulacak ilişkilerde, her zaman bu husus vurgulanmalıdır.

DTÖ'nün bazı iç yazışmalarında UIA Mutabakatı'na (1996 metni) değinilmiş ve geliştirilmiş "ikinci" metnin beklendiği ifade edilmiştir. Ancak bu, DTÖ'nün ve öncelikle "Mesleki Hizmetler Çalışma Grubu"nun, UIA Mutabakat çalışmalarından ne ölçüde yararlanacağı konusunda şimdiden bir şey söylemeye yetmemektedir.

1 – UIA MUTABAKATININ ETKİLİ OLACAĞI GELİŞMELER

A– HİZMETLERİN TİCARETİ, SERBESTLEŞTİRME, DÜZENLEYİCİ YÖNLER

Ulusal Hükümetler

1. Yaygınlaşan uluslararasılaşma ve ekonomilerin küreselleşmesi kapsamı içinde çoğu hükümet, özellikle sanayileşmiş ülkeler, ticaretin serbestleştirilmesine imkan yaratmak üzere tamamen yeni politikalar uygulamaya başlıyor veya mevcut politikalarını geliştiriyor ve bir taraftan da rekabet politikalarını adım adım güçlendirmeye devam ediyor. Bazı ülkeler bu tür politika uygulamalarına yıllar önce başlamışlardı. Beklenen hedefler, bir yandan uluslararası rekabette yer alabilmek için ulusal ekonominin kapasitesini artırmak ve yeni pazarları ele geçirebilmek için ihracat kapasitelerini geliştirmek, diğer yandan ise tüketicinin korunması kavramını geliştirmek olmak üzere en azından iki yönlüydü. Aynı süreçte diğer bazı ülkeler ise, ulusal tercih politikalarını destekleyerek kendi iç pazarlarının korunmasını güçlendiriyorlardı.
2. Bu uygulamalar çoğu zaman düzenleyici reformlarla (regülasyon) birlikte yürütüldüğü için, yeniden düzenleme (deregülasyon) girişimleri, her ne kadar piyasalarda mevcut düzenlemelerin (doğrudan) olumsuz etkilerinin görüldüğüne ilişkin her hangi bir kanıt bulunmuyorsa da, çoğu zaman ticaretin önündeki sınırlamaları kaldırmak ve tüketicilerin daha iyi korunmasını sağlamak için atılması gereken adımlar olarak anlaşılmaktadır.
3. Genellikle imtiyazlı daraltılmış alanlar ve dışarıya kapatılmış pazarlar ile özdeşleştirilen mesleki hizmetler, açık rekabet ve saydamlık adına, bu şekilde bir deregülasyonun hem gerekli hem de tüketicinin yararına olacağı şeklinde yorumlanarak inceleme altına alındı. Bu durum, bu mesleklerin karakteristiği olan özgün niteliklerin, özellikle de mimarlık mesleğinin ve onun kendine özgü sosyal ve kültürel yönleri hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olunmadığını göstermektedir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) ve GATS

4. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Gümrükler ve Ticaret Genel Anlaşması'nın (GATT) devamı olarak, Uruguay Round'u (*Uruguay Turu – ç.n.*) olarak bilinen sürecin sonunda 15 Nisan 1994 tarihinde Marakeş'te imzalanan (Aralık 1993'te Cenevre'de paraflanan) anlaşmayla oluşturuldu. Yasal mevzuat çıkaran “düzenleyici” bir kurul olmamakla birlikte üyeleri için uluslararası kurallar geliştirmektedir ve üyeleri arasında çıkacak anlaşmazlıkların çözümü için uzlaştırma görevini üstlenmek durumunda olmalıdır.
5. Sadece bütün DTÖ kurucuları / üyeleri (1994 yılında 128 kurucu ve şimdi 134 üye) Cenevre'de DTÖ nezdinde delegasyonlarla temsil edilmektedirler. Bunların arasında, Avrupa Birliğine üye 15 ülkeyi temsil eden ve görüşmelerde 15 hükümetin ortak sorumluluğunu taşıyan Avrupa Komisyonu, tam üyelik statüsüyle yer almaktadır.
6. Hizmetler Ticareti Genel Anlaşması (GATS) , daha önceki GATT anlaşmasının bir ekidir. GATS'ın ilk taslağını oluşturma çalışmalarının başlangıcı Temmuz 1990'a kadar gider. O tarihlerde hizmetler, özellikle de mesleki hizmetler konusunda yeterince görüş geliştirilmemiş, bu konu üzerinde “mal ticareti”nde olduğu kadar durulmamıştı. Hizmetler sektörünün bir alt bölümü olarak özel bir önem verilmesi gereken “mesleki

hizmetler” üzerinde belirgin bir odaklanma, esas olarak muhasebe mesleği tarafından sürdürülen çabalar sayesinde, ancak Cenevre görüşmelerinin son aşamalarında sağlanabilmiştir.

Diğer uluslararası kuruluşların hizmetlere ilişkin düzenleyici konularda çalışmaları:

7. Aralarında Uluslararası Standartlar Kuruluşu (ISO), Asya – Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü (APEC) ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)’nin de bulunduğu diğer uluslararası kuruluşlar da mesleki hizmetlere ilişkin standartlarla ilgili çalışmalar sürdürmektedir. Örneğin APEC’in resmi olmayan çalışma grubu GOS (Group on Services), mesleki hizmetlerle ilgili bir APEC rehberi hazırlamayı üstlenmiş bulunmaktadır.
8. Sanayileşmiş ülkelerden (AB üyeleri de dahil) yaklaşık otuz kadarını bir araya getiren OECD’nin, geçen on yılda üzerinde (araştırmalar, envanterler... gibi) çok sayıda çalışma ve politika önerisi geliştirdikleri “düzenlemeler” konusunda, özellikle mesleki hizmetler alanında, oldukça eski bir geçmişi vardır. OECD kendisine üye ülkelerin hükümetlerine tavsiyelerde bulunmak üzere yararlı belgeler üretmiş ve DTÖ çalışmalarına değerli girdiler sağlamıştır. Bazı uzmanlık gerektiren konularda atölye çalışmaları düzenlemiş, güvenilir istatistiklerin yokluğu gibi nedenlerle ekonomik önemi henüz yeteri kadar anlaşılamamış bir alan olan mesleki hizmetler sektörüne ilişkin çok yararlı bilgiler geliştirmiştir. DTÖ içinde resmi gözlemci statüsü ve iyi bilinen uzmanlığı gibi özellikleri nedeniyle OECD de, UIA Mutabakatı’nın iletişimi için küresel bir strateji oluştururken kayda değer bir kuruluş olarak göz önüne alınmalıdır
9. 1997 yazında OECD üyesi hükümetlere sunulmuş bulunan “*Düzenleyici Reform*” başlıklı bir raporda OECD, mesleki hizmetler alanında daha fazla serbestleştirmenin gereğini vurgularken, “regülasyon” ve “deregülasyon” arasında bir seçim yapmak yerine, örneğin gerçek gereksinimlere yanıt veren, “iyi” düzenlemeler (regülasyonlar) arayıp bulmanın daha önemli olduğuna işaret etmektedir.

B- MESLEKİ HİZMETLER KONUSUNDA GATS’LA İLGİLİ MEVCUT KOŞULLAR

10. GATS Anlaşması hizmet ticaretinin serbestleştirilmesine, “deregülasyon”dan çok, ticarete kısıtlamaların kaldırılması yoluyla yaklaşıyor. GATS Anlaşması’nın Madde IV-4 hükmü, Hizmet Ticareti Konseyi’nin veya Konsey’in kuracağı kurulların, yeterlilik gerekleri ve prosedürleri, teknik standartlar ve lisans koşulları ile hizmet ticaretinin önüne gereksiz engeller konulmamasını sağlamaya yönelik ilkeler geliştirmesini öngörmektedir. Söz konusu maddede şöyle denilmektedir:

“Bu ilkeler, diğerleriyle birlikte, aranacak koşulların;

- a) yeterlik ve hizmet verebilme yeteneği gibi nesnel ve saydam kriterleri temel almasını,*
- b) hizmetin kalitesini güvence altına almanın ötesinde külfetler getirmemesini,*
- c) lisans işlemlerin gerektiği durumlarda, bu işlemlerin kendisinin hizmet temininde kısıtlayıcı olmamasını*

sağlamayı hedeflemelidir.”

Tabii ki, geliştirilmiş bulunan ilkeler sadece belirli hizmetler için taahhütler vermiş bulunan DTÖ üyelerine uygulanabilir. Şurasını belirtmek gerekir ki, Madde IV-4'ün ilk taslağı ülke içi düzenlemeler için bağlayıcı bazı hükümler içerirken, son yazım sadece, ilkelere uygulama sırasında işlerlik kazandıracak esnekliği sağlamak amacıyla olsa gerek, daha az bağlayıcı olan bazı genel ilkelerden söz etmektedir.

11. Mesleki Hizmetlere İlişkin Özel Çalışma

DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi tarafından alınan 1 Mart 1995 tarihli, mesleki hizmetler ile ilgili karar, üyeleri mesleki hizmetlerde Anlaşmanın Madde IV-4 hükmü üzerinde çalışma başlatmaya çağırıyordu. Mesleki hizmetlerle ilgili Nisan 1995'te bakanlar düzeyinde alınan bir kararla oluşturulan “Mesleki Hizmetler Çalışma Grubu” (WPPS) 30 Mayıs 1995 tarihinde resmen kuruldu. WPPS'nin yetkisi üç başlık altında toplanıyordu:

- 1) Niteliklerin tanınması için kılavuzların oluşturulması;
- 2) Uluslararası standartların kullanılması üzerine yoğunlaşma;
- 3) Ülke içi düzenlemelerle ilgili ilkelerin belirlenmesi.

Ayrıca WPPS'nin, özellikle hukukçular, mimarlar ve mühendislerin de dahil olduğu diğer sektörlerle ilgili çalışmalara girişmeden, muhasebecilik hizmetleri sektörüne öncelik vermesini şart koşuyordu.

C- DTÖ'DE DURUM

12. DTÖ Hizmet Ticareti Konseyi *Muhasebecilik Sektöründe Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları veya Düzenlemeleri için Kılavuz* 'u 28 Mayıs 1997 tarihinde ve *Muhasebe Sektöründe Ülke İçi Düzenlemeler için İlkeler Kılavuzu*'nu 14 Aralık 1998 tarihinde benimsedi. Bu ilkeler (=disiplinler), eğer mümkün olursa geliştirilecek diğer ilkeler ile birlikte görüşmelerin yeni döneminin tamamlanmasından önce GATS ile bütünleştirilecektir.
13. WPPS'nin yetkisinin ikinci sıradaki önceliği ile ilişkili olarak, 13 Aralık 1993 tarihli Singapur Bakanlar Deklarasyonu “*Muhasebe sektöründe uluslararası standartların IFAC (Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu), IASC (Uluslararası Muhasebe Standartları Komitesi) ve IOSCO (Uluslararası Menkul Kıymetler Kurulu) tarafından başarı ile tamamlanmasını destekliyoruz*” ifadesini içeriyordu. WPSS'deki temsilciler arasında uzun süren ayrıntılı tartışmalardan sonra, meslek tarafından geliştirilen standartların DTÖ tarafından tanınması açısından 1998 yılı sonunda kabul edilebilen ilkeler konusunda elde edilen sonuçlar, meslek için, özellikle Uruguay Round'unda ve son yıllarda verilen destekler dikkate alındığında, dikkate değer şekilde umut kırıcıydı.
14. WPPS başlangıçtaki görevlerini 1998 yılı sonlarında tamamladı ve yerine 1999 yılında DTÖ Yurtiçi Düzenlemeler Çalışma Grubu (WPDR) kuruldu. WPDR'nin başkanlığını halen Kanada'dan Paul Robertson yürütmektedir.
15. DTÖ üyeleri arasında, her ne kadar henüz resmen bir karar verilmemişse de, mesleki hizmetlere yatay bir yaklaşım her zaman tercih edilmekteydi. WPPS'nin muhasebe sektörünün standartlaştırılması konusunda sonuca ulaşabilmesinin üç yıllık bir süre almış olması gerçeği, yatay yaklaşımın en uygun seçim olacağı konusunda bir ipucu

vermektedir. WPDR, 19 Mayıs 1999 tarihli toplantısında, daha önce WPPS'in son dönem başkanlığını yapmış olan Hong Kong (Çin) temsilcisi Michael Stone tarafından getirilen ve üyelerin kendi ülkelerinde, örneğin ilgili meslek kuruluşları ile, muhasebe sektörü için geliştirilmiş bulunan ilkelerin diğer sektörlerle ne ölçüde uygulanabileceği ve eğer olabilirse, yatay bir yaklaşımla bu ilkelerin diğer bütün sektörlerde genel ilkeler olarak geçerli olabilmesi için ne gibi değişikliklerin yapılması gerektiği gibi konularda gerekli görüşmeleri yürütmelerini öngören bir öneriyi onayladı. Bugüne kadar edinilen bilgilere göre, bu danışma süreci 1999 yılının sonbaharında başlayabilecek ve DTÖ son karara 2000 yılının sonbaharında ulaşabilecektir. DTÖ görüşmelerine katılanların konuyla ilgili bütün malzemeyi yeni dönem toplantılarına başlarken ellerinde bulundurmalarının gereği açıkça görülmektedir.

D– BELİRLİ İŞBİRLİKLERİ VE İKİLİ GÖRÜŞMELER

16. AB, NAFTA, MERCOSUR, APEC... gibi, bölgesel düzeylerde bir araya gelerek ekonomik anlaşmalar yapan çok sayıda ülke, mesleki hizmetler de dahil olmak üzere ticaretin serbestleştirilmesini düzenleyen ve kolaylaştıran belirli girişimlerde bulunmaktadır. Mimarlık mesleği de dahil olmak üzere belirli bir kaç anlaşma bu yapılanmaların içinde şimdiden sonuçlandırılmış durumdadır.
17. AB sıradan ticaret anlaşmalarının çok ötesine ulaşan, politik olarak örgütlenmiş bir sistem anlamında dikkate değer özel bir durum arz etmektedir. Birliğin kararları, düzenlemeleri ve diğer direktifleri üye devletlerin tümünde (şu anda 15) geçerli yasal mevzuatı oluşturur ve ülkelerin kendi mevzuatının üzerindedir. Bütün AB devletlerinin DTÖ'de ayrı ayrı tam üye olmalarına rağmen, AB'nin DTÖ kapsamında 'tek' bir ülke sayılmasının nedeni bu durumdur (aşağı bakınız). AB ve üyeleri bir tarafta ve Avrupa Ekonomik Bölgesi (EEA) diğer tarafta olmak üzere aralarında yapılandırılmış bulunan uluslararası anlaşmalar nedeni ile AB mevzuatı, bu arada "Mimarlar Direktifi" (10.06.1985 tarih ve 85/384/EEC sayılı Direktif) bütün üye ülkelerde geçerlidir. AB'nin 27 ülkeye kadar genişlemesini öngören ve halen devam etmekte olan genişleme süreci sonucunda, AB dünya pazarında gerçekten çok özel bir konum kazanacaktır.
18. Avrupa Komisyonu geçtiğimiz birkaç yıl içinde, Avrupa Birliği ve üye Devletleri adına bir dizi ikili görüşmelere girişmiş bulunmaktadır. Konuyla ilgili girişimler hakkında aşağıda sıralanan bilgiler fazla kapsamlı ve ayrıntılı değildir, sadece devam etmekte olan süreci gösterebilmek amacıyla verilmiştir.
19. Atlantik Ötesi Ekonomik Ortaklık (TEP) resmi olarak 1998 yılı mayısında ABD ve AB arasında, DTÖ de aralarında olmak üzere, ikili ve çok taraflı konuları kapsayan özel bir girişim olarak ilan edildi. "Karşılıklı tanıma" için bir Çerçeve Anlaşma taslağı hazırlandı ve bir kaç kez görüşüldü. Berlin'de 21 Haziran 1999 tarihinde toplanan ABD – AB zirvesinde henüz her hangi bir sonuca ulaşamadıysa da çalışmalar ilerlemektedir. Daha önceden üzerinde görüşmelerin olabildiğince erken başlaması gereken alanlar kapsamına dahil edilmiş olan mimarlık hizmetleri, ABD hükümetinin özel talebi ile kapsam dışına çıkarılmış bulunmaktadır. Bu durum için şu iki neden ileri sürülmüştür; a) Konu ile ilgili yetki federal hükümette değil, tek tek eyalet hükümetlerinde ve "mesleki düzenleme kurulları"nda bulunmaktadır, b) ABD'de mimarlık mesleği bu tür görüşmelere henüz hazır değildir.

20. AB – Kanada Ticaret Girişimi (ECTI) son zirve toplantısını Haziran 1999 ayında yaptı. Görüşmelerin sonuçları ile ilgili olarak, çok taraflı bölgesel anlaşmalar kapsamındaki görüşmelere katılmanın yaratacağı fırsatları araştırmak amacıyla meslek kuruluşları ile gerekli danışmaları yürütme konusunda tarafların karar aldığı şeklinde bir bilgi verildi.
21. AB ve Meksika serbest ticaret anlaşması görüşmelerine başladılar. Geçenlerde yapılmış bulunan sekizinci oturumda herhangi bir sonuç alınamadı.
22. AB, Japonya ile deregülasyon konuları üzerinde ve Çin ile, Çin'in DTÖ'ye katılmasına ilişkin sürekli görüşmelerde bulunmaktadır.
23. Son olarak AB, MERCOSUR ile ön görüşmeleri ve Türkiye ile kamu mal ve hizmet alımları (*Kamu İhale Kanunu – ç.n.*) konularına ilişkin görüşmeleri başlatmış bulunmaktadır.

E– GEREKSİNİMLER VE FIRSATLAR

DTÖ / GATS'ta sürmekte olan etkinliklerden kaynaklananlar:

24. DTÖ'nün çok yönlü kurallar için, iki taraflı anlaşmaların sonuçlanabilmesini kolaylaştırmaya yarayacak bir referans çerçevesi oluşturduğunu hatırlatmak gerekir. Kılavuzların bağlayıcı olmayan karakterinin, standartların konulması bakımından DTÖ bağlamında da geçerli olduğu, bu kuruluşun standart konulması konusunda yetkisinin bulunmadığı, ancak herhangi bir standardın uluslararası düzeyde benimsenmesi durumunda GATS anlaşmasının Madde VII hükmü uyarınca DTÖ'nün haberdar edilmesi gereği akılda tutulmalıdır. Tabii, Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO) gibi, DTÖ nezdinde tanınmış uluslararası kuruluşlar tarafından konulmuş bulunan standartlar ile örneğin UIA gibi kuruluşlar tarafından çalışma konusu yapılan standartlar arasında bir ayırım söz konusudur.
25. Muhasebe standartlarının gelişim öyküsü bu bakımdan oldukça aydınlatıcıdır (yukarıda Bölüm I / 15.Maddeye bakınız). İş, sonunda IOSCO'nun IASC ve IFAC tarafından hazırlanan muhasebe standartlarını kabul edip etmemesine kalmaktadır. Eğer bunu kabul ederse de, IOSCO üyeleri için bu bağlayıcı olmayacaktır. Ancak gene de IOSCO'nun kararı, yerel düzenleyici kurulların tutumunu büyük ölçüde etkileyecektir. UIA Mutabakatı'nın durumu ise , mimarlık meslek uygulamasında uluslararası düzeyde uygulanması zorunlu olan bu gibi standartların bulunmaması nedeniyle bazı farklılıklar göstermektedir. IFAC tarafından tamamlanmış bulunan muhasebe standartların statüsü, denetleme, eğitim ve etik bakımlarından belirsizdir
26. “Hükümet Dışı Örgütler” (NGO) olarak adlandırılan örgütlerle DTÖ çalışmalarında herhangi bir işbirliği ve / veya doğrudan ilişkiye girilmesine, bu gibi ilişkilerin uygun olmayacağı ve işlerin daha da karmaşık hale gelmesine yol açabileceği gibi nedenlerle, DTÖ'nün daima uzak durduğu gerçeğini de not etmek gerekmektedir.
27. DTÖ toplantılarında sadece çok sınırlı sayıda uluslararası kuruluş, yukarıda ifade edilen OECD örneğinde olduğu gibi bir gözlemci statüsü tanınmıştır. OECD'nin mesleki hizmetlerin ticareti alanındaki araştırmaları ve geliştirmiş olduğu öneriler, bunların bir teknik girdi olarak kullanıldığı DTÖ'de de takdirle karşılanmıştır. Diğer taraftan, gelişmekte olan ülkelerin hepsi değilse bile çoğu OECD üyesi değildir ve bu ülkelerle

ilgili geliştirilen ve bu ülkelerin içinde bulundukları durumu yeteri kadar hesaba almadığına inanılan sonuçların kuşku yarattığı da bir gerçektir.

UIA üye kesimleri ve mesleki kuruluşlar için ek kılavuzlar

28. Mutabakat ve Kılavuzlardan, ilgili taraflarla ilişkilerde nasıl daha etkin bir şekilde yararlanılabileceği konusunda UIA üye kesimlerine daha ayrıntılı yol gösterilmesi gerekmektedir. UIA raporlarında çok açık şekilde sunulan tavsiye niteliğindeki standartlar ve kurallar, eğer doğrudan mimarlara ‘hitap’ etme durumunda kalırsa, bunları anlatma ve geçerliliğini kanıtlama için daha yoğun bir çaba gösterilmesi gerekecektir. Aynı şekilde, politika çevrelerine yönelik ilişkilerde de tavsiye edilen standartların yorumlanması ve gerekli argümanların uygun bir dille aktarılması da böyle bir çabayı gerektirecektir.
29. Birbirlerinden çok farklılıklar gösteren ülkelerde ulusal bağlamda izlenecek en iyi yaklaşımın ne olduğunun kararını verecek olan eğer UIA Konseyi değilse, ulusal düzeyde yapılması gereken girişimlere karar verilirken, dikkate almaya değer bulunan politika konularının ne gibi özgün yönleri olduğu konusunda Konsey, UIA üye kesimlerine başlangıçta yol gösterici olabilir

Strateji(leri) benimserken GATS görüşmelerinin göz önüne alınması gereken diğer önemli yönleri

30. Kamu Alımları

Ülkelerin bir çoğunda mimarlık hizmetlerinin genellikle kamu hizmet alımı şeklinde temin ediliyor olması nedeniyle bu politika alanı özel bir ilgiyi gerektirmektedir. GATT’ın kabulü sürecinde Kamu Alımları Anlaşması (GPA) olarak adlandırılan bir anlaşma, kolaylaştırıcı ilkeler ve işlemleri yürürlüğe sokarak ulusal pazarlarını yabancı şirketlere açmayı taahhüt eden sınırlı sayıda (başlangıçta 24) ülke tarafından imzalanmış bulunuyordu. GPA’nın uygulanması dikkati çekecek kadar başarısız oldu ve sık sık kurallarının çok karmaşık olduğundan şikayet edildi. Bu bakımdan, yeni görüşme turları çerçevesinde eğilimin, tercihen bunun GATS’a eklenmesi doğrultusunda olduğunun dikkate alınması önemlidir. Mutabakat ve Kılavuzlar’ın yetkililere iletilmesi çalışmalarında, tavsiye edilen standartların, kamu alımlarındaki önemli politik hedefler konusundaki beklentilere ilişkin ne öneriler getirdiğinin üzerinde durulmalıdır. UIA’nın “Kalite Esasına Göre Seçim” (QBS) başlıklı tavsiye kararları bu alanda benimsenecek ilkeleri mükemmel bir şekilde göstermektedir. Ancak Kılavuz Belgelerde önerilen sistem ve kuralların ülke koşullarına göre uyarlanmasına, özellikle uygulanma olanağının bulunmadığı durumlar için gereksinim olduğu açıktır. Aynı düşünce sistemi, özel sektörün konuyla ilgili yaklaşımlarının geliştirilmesinde de yararlı olacaktır.

31. Tüketicinin korunması

Tüketicinin korunması, uluslararası tartışma ve politikalarda da yansımaları bulan, ulusal planda etkin politikalar geliştirilmesine neden olan ve önemi gün geçtikçe artan bir konu haline gelmiştir. Bölümde yeterli girdinin bulunmadığı ülkeler konusunda belirtilenlerle de bağlantılı olarak UIA üye kesimlerine, ülkelerinin yetkili makamlarının konuya ilişkin önerilen standartları benimsemeleri yönünde argümanlar geliştirmeye önem

vermeleri tavsiye edilmeli ve meslek tarafından dünya düzeyinde birlikte geliştirilmiş küresel stratejiler çerçevesinde kullanılacak hangi argümanların her zaman yararlı olabileceği konusunda yol gösterilmelidir. Örneğin, Mutabakat ve Kılavuzların özellikle “sürekli mesleki gelişim” (*meslek içi eğitim*) ve etiğe ilişkin yönlerinin vurgulanması bu açıdan önemlidir. Mimarlığın toplumsal yararına ilişkin küresel politik argümanlar inandırıcı olmalı ve nesnel gerçeklere dayanmalıdır. UIA Konseyi’nin, meslek kuruluşlarına bu konularda yardımcı olmak üzere bir dizi kılavuz geliştirmesi ve kabul etmesi tavsiye edilir.

32. Çevre

Doğal çevreyi oluşturan ekosistemlerin varlığını sürdürmesi tümüyle insan türünün yapıları çevreyi nasıl yarattığı, değiştirdiği veya koruduğuna bağlıdır. Bu nedenle mimarların yapıları çevre ile ilgili rolü ve sorumluluğunu vurgulamak çok önemlidir. Mimarlığın toplum yararı konusundaki rolünü desteklemek üzere argümanlar geliştirirken bu durum daima göz önünde tutulmalıdır. Ancak bu aşamada, varolan çevre politikalarının ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanıp sağlanamayacağı konusunda sürekli artan endişelerin, serbestleştirme süreçleri üzerinde, özellikle görüşmelerin yeni döneminde ve dahası özelde mesleki hizmetler ile ilgili olarak ne kadar etkili olacağını söylemek kolay değildir.

33. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ’ler)

Bu, özellikle mimarların bakış açısından son derecede önemli bir konudur. Bir çok ülkede mimarlık mesleği küçük ölçekli girişimler halinde uygulanmaktadır. Bu bakımdan KOBİ’lerin niteliklerini ve maalesef çoğu zaman da (örneğin, özellikle inşaat işlerinde bazen büyük firmalarla giriştikleri keskin rekabet, ihracat kapasitelerinin yetersizliği ve sınır ötesi hizmetlerde ihale usulleri ile ilgili sıkıntılar gibi) mücadele etmek zorunda kaldıkları sorunları paylaşırlar. Adil bir rekabeti sağlamak ve hizmet ticaretini kolaylaştırmak için gerekli olan özel önlemlerin benimsenmesinin politik önemi gittikçe daha fazla anlaşılmaktadır. Bu nedenle UIA üye kesimlerine, argümanlarını destekleyici öğeler olarak Mutabakat’taki önerileri KOBİ’ler konusunda geliştirilmiş ve / veya geliştirilmekte olan politikaların ışığında değerlendirmelerini tavsiye etmek önemli olabilir.

II – UIA MUTABAKATI VE KILAVUZLARININ İLETİŞİ İÇİN ÖNERİLEN POLİTİKA VE STRATEJİ

Pekin’de kabul edilen UIA karar metninde, politika ve strateji konularının her ikisi de;

- UIA Başkanı ve Genel Sekreterinin, “Mutabakatı karşılıklı tanıma görüşmelerinde temel olarak ele alınabilmesi için DTÖ ve diğer kurumlara ve örgütlere iletme konusunda” yetkilendirilmesi,
- Zaman kazanabilmek için, Konsey’e, Mutabakat Politikası Kılavuzlarını karar altına almak ve doğrudan üye kesimlerine iletme yetkisinin tanınması ve,
- Politik çerçevesinin daha da geliştirilebilmesi için, Mutabakat’ın bütün üye kesimlerine iletilerek çalışmalarına katılmalarını ve işbirliğinde bulunmalarını istemek suretiyle,

belirli yönleri ile ele alınıyordu.

Mutabakat ve Kılavuz Belgelerine ilişkin iletişim stratejisi ve politikasının birbiriyle ilişkili fakat bağımsız iki yanı vardır:

- UIA Sekreteryası ve görevlileri için bir strateji ve politika ve,
- UIA üye kesimleri için bir strateji ve politika.

A– UIA Sekreteryası ve görevlileri için strateji ve politika

UIA, Mutabakat ve Kılavuz Belgelerini UIA'nın dört resmi dilinde yayınlamalı ve belgeleri, talep geldiğinde, ilgilenen uluslararası ve ulusal kuruluş ve temsilcilikler, üye kesimleri ve kamuoyuna sunabilmelidir.

Mutabakat ve Kılavuzlar UIA'nın internet sayfasından verilmelidir.

UIA, sekreteryası ve görevlileri aracılığı ile DTÖ, OECD ve mimarlık mesleği uygulaması ile ilgili diğer kurum ve örgütlere Mutabakat'ı iletmeli, yaygınlaştırmalı ve politik çerçevesinin tanınmasını ve kullanımını teşvik etmelidir.

UIA Konseyi ne gibi eylem ve etkinliklerin gerektiği ve /veya istenildiği konusunda belirli kılavuzlar ve tavsiye kararları yayınlamalıdır. Bu durumda, halen Mutabakat'ın başında yer alan giriş bölümünün, muhtemel bir okuyucuya hitap edebilecek, daha genelleyici bir politik ifade ile geliştirilmesi yararlı olabilir. Bir taraftan mesleğin liberalizasyon sürecine etkin olarak katılma arzusunu belirten, diğer taraftan bu hedefe yeterli ve uygun bir şekilde ulaşılabilmesi için gerekli olan koşulları vurgulayan böyle bir ifade, UIA Sekreteryası ve görevlileri veya üye kesimler tarafından yapılan açıklamalarda, iletilen görüşlerde sistematik olarak yer almalıdır.

UIA uluslararası kuruluşlara yardımcı olabilmek için Mesleki Uygulama Komisyonu üyelerinin danışmanlık hizmeti vermesini sağlamalıdır. Danışmanlık hizmeti talep eden kuruluşlar, bu üyelerin harcamalarını karşılamalıdır.

UIA Konseyi bu gibi faaliyetler için özgün kılavuzlar düzenlemeli ve Mutabakat'ta ve eki Kılavuzlar'da tavsiye edilen standartların yorumlanmasına ilişkin temel kuralları belirlemelidir.

Yukarıda sözü edilen danışmanlığı talep eden her kuruluşa iletilmesi gereken bu kurallar dizisi, belirlenmiş bağlam içinde kendilerine göre uyarlamayı düşünenlere gerekli esnekliği sağlarken, küresel politik mesajın bütünlüğünün korunmasını da hedeflemelidir.

UIA, üye kesimlerini aşağıdaki konularda birlikte davranmaya ikna etmelidir:

- Mutabakatın politikalarını benimsemeye ve kendi ulusal standartlarını gözden geçirmek, yeni kurallar geliştirmek ve “karşılıklı tanıma” anlaşmalarının görüşmelerinde temel almaları konusunda kendi hükümetlerini ve düzenleyici kurumlarını teşvik etme.
- Ülkelerinde geçerli mesleki standartların gözden geçirilmesinde hükümetlerine ve düzenleyici yetkili kurullara yardımcı olma.

- Mutabakatın ve ekindeki yedi adet kılavuz belgesinin kullanımının sonuçlarını , kendi deneyimlerine dayanan düzeltme önerileri ile birlikte UIA Mesleki Uygulama Komisyonuna bildirme.

B– UIA üye kesimleri için strateji ve politika

UIA üye kesimleri, hükümetleri ve ülkedeki yetkili kurullarla, ulusal meslek standartlarının gözden geçirilerek gerekli değişikliklerin yapılmasında Mutabakat politikalarını temel almaları konusunda ilişki kurmalıdır. Üye kesimleri bu gözden geçirme sürecinde yardımcı olmayı önermeli ve gerektiğinde UIA Mesleği Uygulama Komisyonu’nun desteğini istemeleri için hükümetlerini ve yetkili kurulları teşvik etmelidirler.

Üye kesimler hükümetlerini, DTÖ’deki “karşılıklı tanıma” anlaşmaları görüşmelerine başlarken uygun bir temel olarak kullanmaları ve karşı taraflara önermeleri konusunda teşvik etmelidir.

Önerilen politikanın uygulanması için, üye kesimlere, Mutabakat ve getirdiği tavsiyeleri ulusal bağlamda geliştirirken hangi adımları atacakları / atabilecekleri konusunda yol göstermek üzere UIA Konseyinin belirli kılavuz ve tavsiyeleri yayınlamış olması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen UIA Sekreteryası ve görevlilerinin genel mahiyetteki mesajına ek olarak, UIA üye kesimleri de, dünya ölçeğinde mimarlık mesleği tarafından kararlaştırılmış bulunan küresel politikaları ulusal koşulları ve buna bağlı politikalar ile ilişkilendiren kendi özgün mesajlarını geliştirmeleri konusunda teşvik edilmelidirler.

Üye kesimleri, kendi deneyimlerine dayanarak stratejilerde ve metinlerde yapılması gerekli olan düzeltmeler ile ilgili önerilerini ve kendi ülkelerinin hükümetleri ve yetkili kurulları ile olan ilişkilerinin sonuçlarını, UIA Mesleki Uygulama Komisyonu’na bildirmelidirler.

Üye kesimleri bundan sonra geliştirilecek ek Mutabakat Politikası Kılavuzları ile ilgili çalışmalarda yer almalıdırlar.

Bu interaktif süreç, yaşamsal öneme sahiptir ve geri beslemeyi düzenleyebilmek için en uygun adımların atılmasını gerektirir. Bu süreci hayata geçirme görevini Mesleki Uygulama Komisyonu üstlenmiştir.

III– TAVSİYE EDİLEN EYLEM PLANI

Hedef Gruplar

Mutabakatı dört ayrı dilde yayınlamak ve yukarıda II.A bölümünde sözü edilen hedef grupların kullanımına sunmak yeterli değildir.

Bu bölümde getirilen önerilerin de ötesinde, UIA Sekreteryasının uygulamaya başlayacağı, iletişim ve halkla ilişkiler çalışmaları ile desteklenen etkin bir dağıtım politikası geliştirilmelidir.

Bu durumda hedef gruplar; mimarlar, mesleki kuruluşlar, ulusal hükümetler ve parlamentolar, uluslararası kurum ve kuruluşlar, basın ve konuyla ilgili inşaat sanayiindeki “ortaklar” ve yatırımcı kuruluşları gibi kesimlerden oluşmaktadır.

Eylem ve görevlerin türleri

UIA Genel Sekreterinin yetkisi altında, Mesleki Çalışma Komisyonu'nun (özel Çalışma Grubu'nun) katkısı ve dışarıdan gerektiği kadar uzman yardımı alınarak çeşitli ek belge ve eylemler hazırlanmalı / üretilmeli ve bunların UIA içinde geniş bir alana yayılması sağlanmalıdır. Bu kapsamda yapılacaklar arasında örneğin şu konulara yer verilebilir:

- Bir yayın politikası
- İletişim / tanıtma faaliyetleri için merkez düzeyinde önerilen bir genel plan
- UIA üye kesimlerinin kullanımı için Mutabakat ve ilgili Kılavuzlar üzerine, Mesleği Uygulama Komisyonu'nun tavsiyelerini alarak UIA Konseyi tarafından belirlenmesi gereken politika ve iletişim faaliyetleri listesi ile birlikte bir “kullanma talimatı” belgesi,
- UIA Konseyi tarafından, Mesleği Uygulama Komisyonunun tavsiyelerini alarak belirlenmesi gereken “Mutabakat ve Kılavuzların İlgili Taraflara İletimi” konusundaki politika ve kılavuzu dikkate alarak üye kesimler için hazırlanacak bir “kullanma talimatı” belgesi,
- Mutabakat'ın UIA Sekreteryası tarafından dağıtımı için bir plan
- Ana politika konularına gönderme yapılan, “politikacı” dili ile yazılmış bir kısa özet
- İçinde örneğin basın bildirileri, kısa bilgi özeti, UIA'nın tanıtımı, UNESCO Şartı, ... vb. belgeler bulunan bir basın dosyası
- Uluslararası kuruluşlarla ilişkilere için bir plan (Genel Sekreter ve görevliler için)
- İletişim sağlamaya yönelik hangi eylemlerin meslek kuruluşları tarafından dikkate almaya değer olduğu konusunda, mesleği yönlendirmeyi amaçlayan olası eylemlerin “en iyi nasıl yararlanılabileceği”ni gözetten bir yaklaşımla hazırlanmış katalogu. Bu eylemler örneğin şunlar olabilir:
 - Belirlenmiş politika konularında ve kamuoyu için özgün “bilgi fişleri” üretmek,
 - Seçilmiş topluluklara yönelik seminerler düzenlemek,
 - Mümkün olursa UIA görevlilerinin de katılımıyla politikacılar ile toplantılar düzenlemek,
 - En iyi meslek uygulama örneklerini tanımlamak ve tanıtmak,
 - Basın bildirileri yayınlamak,
 - Vb.

Geri besleme

Mesleği Uygulama Komisyonu, üyelerinden ve Komisyon üyesi olmayan diğer UIA üye kesimlerinden yeterli geri beslemeyi alabilmek için prosedürler koymayı üstlenmelidir.

Ara dönem deęerlendirmesi

2000 yılı içinde, yılın sonlarına kalmamak kaydıyla, Mutabakat ve Kılavuz Belgeleri ile ilgili olarak önerilen iletişim stratejisi ve bu belgelere gelen tepkiler üzerine, eğer varsa stratejide gerekli değişiklik önerilerini de görüşmek üzere bir ara değerlendirme yapılmalıdır.

Bütçe

Burada ifade edilmiş bulunan tavsiyeler konusunda UIA Konseyi'nin kararları beklenirken, yukarıdaki faaliyetlerin Sekreteryâ düzeyinde başlatılabilmesi için, zamanı geldiğinde UIA yetkililerine sunulmak üzere UIA Sekreteryası'nın bir bütçe tahmini hazırlaması önerilir.

**MİMARLIK PRATIĞI İÇİN TAVSİYE EDİLEN ULUSLAR ARASI
PROFESYONELLİK STANDARTLARI KONUSUNDA UIA MUTABAKATINA KISA
BİR GİRİŞ**

5 Nisan 2003

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA) bütün ülkelerin mimarlarını, kendi ulusal örgütlerinin oluşturduğu bir federasyonu altında birleştirmek üzere 1948 yılında kuruldu. Bugün UIA, 100'ün üzerinde ülkede 1,300,000 mimarı temsil etmektedir. UIA'nın görevi, farklı ülkelerdeki bütün mimarları ve mimarlık meslek örgütlerini, diğer disiplinlerin oluşturduğu sivil toplum kuruluşları ve diğer hükümetler arası örgütlerle aynı paralellikte temsil etmektir. UIA; Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (Cenevre), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (Viyana), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (Paris), Dünya Sağlık Örgütü (Cenevre) ve Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşmeleri Merkezi (Nairobi) tarafından tanınmaktadır.

UIA 1994 yılında “Mesleği Uygulama Komisyonu”nu kurdu ve programını onayladı. Komisyon, “Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Mutabakatı”nın (kısaca “Mutabakat” olarak anılıyor) ve bu belgeyle ilgili 9 politika kılavuzunun geliştirilebilmesi işi için 9 yıl boyunca yoğun bir çalışma ve görüş alışverişi sürdürdü. Mutabakat'ın içeriğinde, profesyonelliğin ilkeleri için bir tanımlama, 16 politika konusunun bir dizi halinde tanımlanmasının ve geçmişinin anlatıldığı bir bölüm ve devamında bu politikaların tanımlamaları yer almaktadır. Bu belgeler 1999 yılında Çin'in başkenti Pekin'de toplanan UIA Genel Kurulu'na sunuldu. Genel Kurul belgeleri kabul ederek tasarımı oybirliğiyle onayladı. Bu, tarihi bir başarıydı. Mimarlık mesleği ilk kez küresel bir standardı kabul ediyordu.

Meslek uygulaması için tavsiye edilen standartların oluşturulmasını UIA'nın ilgisi kısmen, Gümrük ve Ticaret Genel Anlaşması'nın (GATT) Uruguay Turu'nun etkisi ile, mimarlık mesleğinde giderek artan küreselleşmeden kaynaklanmaktadır. GATT Anlaşması, Dünya Ticaret Örgütünü ve Hizmetlerin Ticareti Genel Anlaşmasını (GATS) oluşturdu. GATS Anlaşması hizmet ticaretinde gittikçe artan serbestleştirmeye, “deregülasyon” (*mevcut yapılanmalara ilişkin düzenlemelerin ortadan kaldırılması – ç.n.*) yerine ticaretteki kısıtlamaların kaldırılması yönünden yaklaşıyor. GATS kapsamında kurulmuş bulunan Hizmet Ticareti Konseyi, yeterli koşul ve usullerinin, teknik standartların ve lisans koşullarının, hizmet ticaretinde engel oluşturmayacak objektif ve saydam kriterleri temel almasını sağlayacak önlemler geliştirmekle görevlendirilmiştir.

Bu yükümlüklere uyumun değerlendirilmesinde, ilgili uluslararası kuruluşların uluslararası standartları da dikkate alınacaktır. Bu, mimarların mesleki yeterliliklerine ilişkin belgelerin sınır ötesine taşınırılığını kolaylaştıracak (*diğer ülkelerde geçerliliğini sağlayacak –ç.n.*) yeterli ve profesyonellik standartlarının “karşılıklı tanınması” çalışmalarında öncü olabilmek konusunda UIA'ya büyük bir olanak sağlamıştır. UIA, ulusal ve uluslararası düzeyde karar vericilerin kurulların, mimarlık ve mimarlık hizmetlerinin kendine özgü doğasının farkında olmaları konusunda özellikle ilgilenmektedir. Mimarlık fiziksel çevreyi şekillendirirken, aynı zamanda toplumun kültürel mirasını da yaratmaktadır, dolayısıyla sıradan bir ticari emtia gibi değerlendirilmesi doğru değildir. Mimarlar, adil ve sürdürülebilir bir kalkınmayı ve toplumdaki insan yerleşimlerinin mekan, form ve tarih bağlamında kültürel ifadesini savunmakla sorumludurlar. Mimarlar aynı zamanda toplumun sağlık, güvenlik ve refahıyla ilgili çıkarlarına da hizmet etmelidirler.

Mutabakat, topluma en iyi hizmeti verebilecek objektif uygulama ve standartları oluşturulmak, meslek için en iyinin ne olduğunu tanımlamak ve mesleğin uzun süredir arzuladığı standartları ifade etmek üzere, uluslararası mimarlar topluluğunun işbirliği içinde oluşturduğu bir girişiminin sonucu, tavsiye niteliğinde bir belgedir.

Pekin'deki Genel Kurul toplantısı sırasında belgelerin, daha o zaman çeşitli konularda mesleki standartlara ilişkin yeni düzenlemelerde kullanılmakta olduğu görüldü. Örneğin; Hırvatistan'da "mesleki tescil yasası", İngiltere'de "mimarlık hizmetleri ihaleleri", Fransa'da "mesleki eğitim ve tescil yasaları", Japonya'da "mesleki tescil yasaları" ve Almanya'da "eğitim ve akreditasyon" uygulamaları gibi.

UIA, hükümetlere ve ilgili kurullara, ulusal standartlarını gözden geçirirken ve gerekli görülen mevzuat değişikliklerini yaparken ve "karşılıklı tanıma" anlaşmaları görüşmelerinde, Mutabakat politikalarını temel olarak almalarını tavsiye eder. UIA, Mutabakat ve politika kılavuzlarının, mimarlık hizmetleri ile ilgili konularda "karşılıklı tanıma" görüşmelerine giren hükümetler ve kurumlar için pratik bir rehberlik sağlamasını amaçlamaktadır.

UIA mesleki standartların gözden geçirilmesi sırasında bilgi desteği sağlamak üzere, hükümetlerin ve yetkili kurulların, Mesleki Uygulama Komisyonu üyelerinden danışmanlık hizmeti almalarını önerir. Bu hizmetleri talep eden kurumların, danışmanlık görevi yapacak Komisyon üyelerinin giderlerini karşılamaları beklenir.

Üzerinde çalışmaların halen sürdürülmekte olması nedeniyle, bu belgelerin gelişmekte olan deneyim ve görüşlerin gereklerine uygun olarak yeniden gözden geçirilmesi ve değişikliklere tâbi olması kaçınılmazdır. UIA, Mutabakat'ı kendi ulusal standartlarının gözden geçirilmesinde kullanan kurumların, kendi deneyimlerini, belgelerde gördükleri güçlendirme veya değişiklik gerektiren konuları da belirterek rapor etmelerini rica eder.

Destek ve ek bilgi için lütfen Uluslararası Mimarlar Birliği veya Mesleki Uygulama Komisyonu Eş Başkanı ve Sekreteri Russell V. Keune ile temas kurunuz.

Uluslararası Mimarlar Birliği
51. rue Raynouard
75016 Paris, Fransa

Telefon: 33 1 45 24 36 88
Faks: 33 1 45 24 02 78
E-posta: uia@uia-architectes.org

Russell V. Keune, FAIA
The American Institute of Architects
1735 New York Avenue, NW
Washington, DC 20006 ABD

Telefon: 1 202 626 7566
Faks: 1 202 626 74246
E-posta: rkeune@aia.org

Çevirenler: Aykut Ülkütekin / Arif Şentek